

ĐỀ CƯƠNG
BÁO CÁO TỔNG KẾT THỰC TIỄN
THI HÀNH BỘ LUẬT HÌNH SỰ NĂM 2015
(Thời gian lấy số liệu từ ngày 01/01/2018 đến ngày 28/02/2025)

Phần mở đầu
TÌNH HÌNH CÓ LIÊN QUAN ĐẾN VIỆC THI HÀNH BỘ LUẬT
HÌNH SỰ NĂM 2015

- Tình hình thế giới
- Tình hình trong nước

Phần thứ nhất
TÌNH HÌNH TỘI PHẠM VÀ VI PHẠM PHÁP LUẬT

I. Tình hình tội phạm

- Nêu và phân tích tình hình tội phạm xảy ra trong thời gian qua (trong đó đánh giá cụ thể về loại tội phạm thường xuyên xảy ra, tội phạm ít xảy ra; đối tượng phạm tội... Cung cấp số liệu cụ thể của tình hình tội phạm). Phân tích nguyên nhân, điều kiện dẫn đến tình hình tội phạm trong thời gian qua.
- Phân tích, đánh giá về thực trạng tình hình thi hành và hiệu quả của việc thi hành Bộ luật hình sự, bao gồm cả tình hình pháp nhân thương mại vi phạm pháp luật hình sự.
- Những loại hành vi vi phạm nguy hiểm thường gặp ở địa phương trong các lĩnh vực cần phải xử lý về hình sự nhưng chưa được Bộ luật hình sự quy định, đặc biệt là tình trạng pháp nhân thương mại vi phạm pháp luật nhưng Bộ luật hình sự chưa có quy định để xử lý hình sự đối với pháp nhân thương mại đó.

II. Tình hình các vi phạm pháp luật khác

Nêu và phân tích tình hình các vi phạm trên các lĩnh vực khác như: sở hữu trí tuệ; lĩnh vực kinh tế; thương mại; tài chính; cạnh tranh; sản xuất cung ứng điện; thông tin và truyền thông;...

III. Nguyên nhân

- Nguyên nhân từ kinh tế - xã hội
- Nguyên nhân từ bất cập trong công tác quản lý nhà nước, quản lý xã hội
- Nguyên nhân từ bất cập hạn chế trong hệ thống chính sách pháp luật và công tác phổ biến tuyên truyền phổ biến pháp luật.
- Nguyên nhân từ bất cập hạn chế trong công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật

- Nguyên nhân từ phía gia đình và nhà trường
- Những nguyên nhân khác.

Phần thứ hai

THỰC TIỄN THI HÀNH BỘ LUẬT HÌNH SỰ NĂM 2015

I. Những kết quả đạt được

1. Công tác ban hành văn bản hướng dẫn thi hành Bộ luật Hình sự
2. Công tác thi hành Bộ luật Hình sự
 - a) Công tác điều tra, truy tố
 - b) Công tác xét xử

Trong đó cần đánh giá:

- Các tội danh thường được áp dụng, các tội danh ít được áp dụng hoặc không được áp dụng

+ Những điều, khoản nào của Bộ luật hình sự thường được áp dụng để điều tra, truy tố, xét xử các tội phạm. Có gì khó khăn, vướng mắc hay bất cập trong quá trình áp dụng những quy định này.

+ Những điều, khoản nào của Bộ luật hình sự ít được áp dụng hoặc hầu như không áp dụng trên thực tế. Nguyên nhân (do trên thực tế ít xảy ra; do trên thực tế không xảy ra; do quy định của Bộ luật hình sự chưa cụ thể, chưa chuẩn xác hoặc quá bất cập nên khó áp dụng; nguyên nhân khác).

- Về tình hình áp dụng hình phạt

Tình hình áp dụng các loại hình phạt. Loại hình phạt nào được áp dụng nhiều, thường xuyên; loại hình phạt nào ít được áp dụng hoặc hầu như không được Tòa án áp dụng. Tòa án có thường áp dụng đến hết mức tối đa của khung hình phạt do luật định đối với từng tội phạm hay không, nguyên nhân.

- Về tình hình áp dụng các biện pháp tư pháp
- Về tình hình áp dụng hình phạt tử hình

Loại tội phạm mà Tòa án thường áp dụng hình phạt tử hình. Tội phạm nào trong số những tội phạm mà Bộ luật hình sự có quy định hình phạt tử hình nhưng trên thực tế hầu như Tòa án không áp dụng hình phạt này. Nguyên nhân (do tính chất, mức độ phạm tội chưa đến mức phải áp dụng hình phạt này; do tình hình hiện nay áp dụng tử hình đối với tội đó là không còn phù hợp; nguyên nhân khác).

- Tình hình áp dụng quy định của Bộ luật hình sự để xử lý pháp nhân thương mại phạm tội

Tội danh nào thường được áp dụng để xử lý hình sự đối với pháp nhân thương mại; điều kiện áp dụng để truy cứu trách nhiệm hình sự đối với pháp nhân thương mại có khó khăn, vướng mắc gì; loại hình phạt nào thường được áp dụng đối với pháp nhân thương mại phạm tội.

3. Những tác động tích cực của Bộ luật Hình sự đối với công tác phòng, chống tội phạm

II. Những bất cập hạn chế trong thực tiễn thi hành Bộ luật Hình sự

1. Bất cập hạn chế trong công tác tổ chức thực hiện Bộ luật Hình sự

- Trong công tác ban hành văn bản hướng dẫn thi hành Bộ luật Hình sự
- Trong công tác thực thi Bộ luật Hình sự

2. Bất cập hạn chế trong quy định của Bộ luật Hình sự

a) Những bất cập, hạn chế trong quy định của phần chung, trong đó cần nêu rõ quy định chưa rõ ràng, chưa cụ thể hoặc quy định chưa phù hợp dẫn tới khó vận dụng trong thực tiễn, đặc biệt là những vấn đề về loại trừ trách nhiệm hình sự; các tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ trách nhiệm hình sự; bắt buộc chữa bệnh; các vấn đề về quyết định hình phạt; xóa án tích; các vấn đề liên quan đến pháp nhân thương mại.

b) Những bất cập, hạn chế liên quan đến quy định của phần các tội phạm cụ thể, trong đó cần nêu rõ:

- Bộ luật không mô tả hành vi khách quan hoặc có mô tả nhưng không rõ ràng, không cụ thể.

- Bộ luật quy định các yếu tố cấu thành tội phạm không rõ ràng, không cụ thể hay quá chặt chẽ, phức tạp nên trên thực tế khó vận dụng.

- Bộ luật quy định các yếu tố cấu thành của một số tội phạm gần giống nhau nên trên thực tế rất khó phân biệt, xác định tội danh khi vận dụng.

- Mức định lượng làm căn cứ truy cứu trách nhiệm hình sự chưa hợp lý, phù hợp với thực tiễn; chưa có sự phân định giữa tội phạm hình sự và vi phạm hành chính.

- Bộ luật quy định khung hình phạt đối với một số tội phạm chưa thật sự phù hợp.

- Hệ thống hình phạt đối với pháp nhân thương mại chưa thực sự phù hợp.

- Những bất cập, hạn chế liên quan đến kỹ thuật lập pháp hình sự

3. Những bất cập, hạn chế xuất phát từ đòi hỏi thực tiễn đấu tranh phòng, chống tội phạm và hội nhập quốc tế

- Một số hành vi nguy hiểm cho xã hội chưa được quy định trong Bộ luật Hình sự
- Những bất cập, hạn chế trong quy định của Bộ luật hình sự về các trường hợp loại trừ trách nhiệm hình sự

Phần thứ ba

ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ SỬA ĐỔI BỘ LUẬT HÌNH SỰ

I. Bối cảnh tình hình mới và những yêu cầu đặt ra

- Bối cảnh tình hình trong nước và quốc tế đang có những thay đổi quan trọng, tác động đến tình hình đấu tranh phòng, chống tội phạm.
- Những yêu cầu đặt ra từ thực tiễn đấu tranh phòng chống tội phạm.

II. Một số đề xuất, kiến nghị

- Về một số vấn đề chung
- Về các tội phạm cụ thể
- Về hệ thống hình phạt và các biện pháp tư pháp
- Một số vấn đề khác.